

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту
завідувач кафедри обліку і оподаткування

 доцент С.М. Хомовий
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище
« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТОВ БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «КАУПЕР»)

Виконав: Кашуба Микола Олексійович

прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Керівник: доцент Хомовий Сергій Михайлович

вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Рецензент: доцент Однорог Максим Анатолійович

вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Я, Кашуба Микола Олексійович, засвічую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
 гарант ОПІ «Облік і оподаткування»
 професор І.В. Свиноус
 (підпис) вчене звання, ініціали, прізвище
 « 19 » грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
 на кваліфікаційну роботу здобувача

Кашубі Миколі Олексійовичу
 прізвище, ім'я та по батькові

Тема: «Організація обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві»
 (за матеріалами ТОВ БК «КАУПЕР»)

Перелік питань, що розробляються в роботі: Економіко-правові засади здійснення операцій з основними засобами; аналіз ефективності використання основних засобів ТОВ БК «КАУПЕР»; організація і методика обліку основних засобів ТОВ БК «КАУПЕР».

Вихідні дані: звітність ТОВ БК «КАУПЕР».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	<i>Хомовий</i>
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	<i>Хомовий</i>
Аналітична частина	травень-липень 2023	<i>Хомовий</i>
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	<i>Хомовий</i>
Оформлення роботи	жовтень 2023	<i>Хомовий</i>
Перевірка на плагіат	листопад 2023	<i>Хомовий</i>
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	<i>Хомовий</i>
Подання на рецензування	грудень 2023	<i>Хомовий</i>

Керівник роботи

Хомовий
 підпис

доцент С.М. Хомовий
 вчене звання, ініціали, прізвище

Здобувач

Кашуба
 підпис

М.О. Кашуба
 ініціали, прізвище

Дата отримання завдання « 20 » грудня 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Кашуба М.О. Організація обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві.

Встановлено, що від правильного та раціонального обліку основних засобів залежить процес їх відтворення, поповнення, оновлення та в кінцевому рахунку – забезпеченість підприємства конкурентоспроможними, сучасними засобами праці.

Аналіз основних засобів дав можливість визначити, що у їх структурі переважають групи «Будинки, споруди та передавальні пристрої» та «Транспортні засоби». Розгляд забезпеченості ТОВ БК «Каупер» основними засобами показала, що фондоозброєність праці одного працюючого та технічна озброєність праці одного робітника протягом досліджуваного періоду зростала. Аналіз технічного стану основних засобів підприємства показав невисокий коефіцієнт зносу, отже придатність засобів показала високий рівень.

Для покращення організації і методики внутрішнього аудиту основних засобів на ТОВ БК «Каупер» було розроблено ряд документів: тест оцінки системи внутрішнього контролю обліку основних засобів на ТОВ БК «Каупер», план аудиту основних засобів, програму аудиту основних засобів, робочі документи щодо перевірки визначення правильності та достовірності первісної вартості придбаних основних засобів та при операціях приймання-передачі основних засобів, а також розроблено класифікатор можливих порушень з обліку основних засобів підприємства.

Ключові слова: Бухгалтерський облік, основні засоби, аналіз господарської діяльності, аудит.

ANNOTATION

Kashuba M.O. Organization of accounting, analysis and audit of fixed assets at the enterprise.

It has been established that the process of their reproduction, replenishment, renewal and, ultimately, the provision of the enterprise with competitive, modern means of labor depends on the correct and rational accounting of fixed assets.

The analysis of fixed assets made it possible to determine that their structure is dominated by the groups «Buildings, structures and transmission devices» and «Vehicles». A review of the security of BC «Cowper» with the main assets showed that the capital equipment of one worker and the technical equipment of one worker increased during the researched period. Analysis of the technical condition of the company's fixed assets showed a low rate of wear and tear, so the suitability of the assets showed a high level.

To improve the organization and methodology of the internal audit of fixed assets at BC «Cowper», a number of documents were developed: an assessment test of the internal control system of accounting for fixed assets, a plan for the audit of fixed assets, a program for the audit of fixed assets of BC «Cowper», working documents regarding the verification of the correctness and reliability of the original value of purchased fixed assets and during operations of receiving and transferring fixed assets, as well as a classifier of possible violations of the accounting of fixed assets of the enterprise was developed.

Key words: Accounting, fixed assets, analysis of economic activity, audit.

ЗМІСТ

	стор
ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	7
1.1 Економічна сутність основних засобів та порядок їх оцінки	7
1.2 Класифікація основних засобів підприємства	16
1.3 Огляд літературних джерел та нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з основними засобами ..	21
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ БК «КАУПЕР»	31
2.1 Аналіз основних показників діяльності ТОВ БК «Каупер»	31
2.2 Формування методики економічного аналізу основних засобів ТОВ БК «Каупер»	45
2.3 Оцінка ефективності використання основних засобів ТОВ БК «Каупер» та їх вплив на результати роботи підприємства ...	53
Висновки до розділу 2	61
РОЗДІЛ III. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ БК «КАУПЕР»	63
3.1 Організація обліку на ТОВ БК «Каупер»	63
3.2 Порядок відображення в фінансовому обліку ТОВ БК «Каупер» основних засобів	70
3.3 Системи підтримки прийняття рішень в управлінні основними засобами ТОВ БК «Каупер» за допомогою сучасних інформаційних технологій	85
Висновки до розділу 3	91
РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ БК «КАУПЕР»	93
4.1 Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ БК «Каупер»	93
4.2 Організація аудиту основних засобів на підприємстві	99
4.3 Методика аудиту основних засобів на ТОВ БК «Каупер»	108
Висновки до розділу 4	116
ВИСНОВКИ.....	117
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	120
ДОДАТКИ	127

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросова О.Ф. Методика аудиту основних засобів і нематеріальних активів та її вплив на якість аудиту / *Вісник Хмельницького національного університету* / 2020. № 3, Т.3. С. 250-255.
2. Харламова О.В., Мізік Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація: навчальний посібник. Харківський нац.ун-т міськ.госп. ім. О.М. Бекетова. 2-ге вид.перероб. і доп. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2019. 319 с.
3. Аудит : підручник : [в 2 ч.] / Брадул О. М. [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Грушко В. І. 4-те вид., допов. і перероб. Київ : Ліра-К, 2022. 323 с.
4. Бабіч В. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів: обліковий і податковий аспекти / *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 8. С. 10-13.
5. Бурлан С.А., Руденко Н.О. Організація і методика аудиту: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 184 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник. Житомир: ПП «Рута», 2009. 224 с.
7. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік і аудит : Термінологічний українсько-російсько-англійський словник. К. : ЦУЛ, 2021. 292 с.
8. Виноградова М.О. Аудит : Навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2014. 500 с.
9. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : Навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2022. 484 с.
10. Войнаренко М.П., Гуменюк Ф.А., Цебеня Р.Л. Облік та внутрішній аудит основних засобів в контексті прийняття управлінських рішень: монографія; Хмельниц. кооп. торг.-екон. ін-т. Хмельницький : 2020, 210 с.
11. Гуменюк А.Ф. Бухгалтерський облік та аудит відтворення основних засобів: теорія і практика: дис. канд. екон. наук : 08.00.09. Хмельниц. нац. ун-т. Хмельницький, 2022. 219 с.

12. Довгалюк Н.В. Ефективність використання та відтворення основних засобів підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Н. В. Довгалюк. Житомир, 2010. 20 с.

13. Жадан Т.А. Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий 91 аспект / *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2022. Вип. 8. С. 112-116.

14. Загородній В.Г., Мних Є.В., Рудницький В.С. Облік, аналіз і аудит : Навч. пос. К.: Кондор, 2020. 618 с.

15. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2019 № 2258-VIII. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»: Затв. Верховною Радою України від 16.07.1999р. №996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>;

17. Зима Ю. Особливості застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в обліку основних засобів / *Економічний аналіз*. 2020. Вип. 12, ч.4. С. 211-214.

18. Іванов Ю.Б., Карпова О.Є. Найденко Ю.Б. Податковий облік та звітність : підручник. К. : Знання, 2019. 710 с.

19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій / Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

20. Іскрижицька Ф. Як у Примітках до річної фінзвітності ф. № 5-дс поінформувати про основні засоби / *Головбух* : Бюджет. 2020. № 1 (9 січ.). С. 16-25.

21. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. К. : ЦУЛ, 2014. 600 с.

22. Колеснікова О.М., Ганяйло О.М. Проблемні питання обліку і оподаткування операцій з основними засобами / *Облік і фінанси АПК*. 2021. № 2. С. 12-15;

23. Кундеус, О.М. Облік витрат на поліпшення та ремонт основних засобів / *Інноваційна економіка*. 2020. № 12. С. 264-269.

24. Лесняк В. Методика аудиту операцій з використання та утримання основних засобів / *Економічний аналіз*. 2019. Вип. 11, ч.2. С. 313-315.

25. Лист про відображення в бухгалтерському обліку результатів переоцінки об'єктів основних засобів: Затв. НБУ від 11.02.2008 р. № 12-112/199-1485 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v1485500-08>.

26. Лист щодо бухгалтерського обліку ремонту об'єктів основних засобів: Затв. Міністерством фінансів України від 26.11.2009 р. №31-34000-20-9/32227 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=0AD6OB69DA>.

27. Лист щодо бухгалтерського обліку незавершених капітальних інвестицій: Затв. Міністерством фінансів України від 16.07.2009 р. №31-34000-20-16/19422 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://dtk.com.ua/show/2cid07159.html>.

28. Лист щодо бухгалтерського обліку основних засобів: Затв. Міністерством фінансів України від 05.12.2011 р. №31-08410-07-10/30264 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF16073.html.

29. Лист щодо методів амортизації об'єктів основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів: Затв. Міністерством фінансів України від 25.07.2013р. №31-08410-07-27/22430 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://law.dt-kt.com/lyst-ministerstva-finansiv-ukrayiny-shh-3/>.

30. Лист щодо податкового обліку операцій з основними засобами: Затв. Державною фіскальною службою від 20.07.2021 р. №15174/6

[Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://law.dt-kt.com/lyst-derzhavnoyi-fiskalnoyisluzhby-ukr-133/>.

31. Ляшенко А. Основні засоби придбано за інвалюту: нюанси обліку // *Баланс-Бюджет*. 2020. № 32. С. 15-18.

32. Макаренко А.П., Шама М.В. Аудит основних засобів на підприємстві та напрями його вдосконалення / *Агросвіт*. 2022, № 2. С. 30-37.

33. Мартиненко О.В., Гарна С.О., Шнурко А.М. Сутність та особливості інвентаризації основних засобів / *Інноваційна економіка*. 2020. № 4. С. 306-309.

34. Медведєва Н.Ю. Особливості бухгалтерського обліку вибуття основних засобів / *Облік і фінанси АПК: Науково-виробничий журнал*. 2019. № 6/7. С. 90-92.

35. Мельничук І.В. Мужевич Н.В. Облік фінансового забезпечення відтворення основних засобів будівельних підприємств / *Галицький економічний вісник*. Тернопіль, 2021. № 1. С. 123-130.

36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: Затв. Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності від 01.01.2012р. №929014 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014;

37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів»: Затв. Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності від 01.01.2012р. №929_047 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_047;

38. Мішура В.Б. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів / *Науковий вісник ДГМА*. 2019. №2. С. 148-155.

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73.

40. Наказ «Про затвердження типових форм первинного обліку» : Затв. Міністерством Статистики України від 29.12.1995р. №352 (із змінами та

доповненнями) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0508-98>.

41. Неміш Ю.В. Формування основних засобів та управління ними у м'ясопереробних підприємствах: дис ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Ю. В. Неміш. Львів: ЛНАУ, 2022. 214 с.

42. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення нормативних дисциплін бакалавра з обліку і аудиту / уклад. : Л.Г. Смоляр, Р.Ю. Овчарик, О.В. Кам'янська та ін. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 616 с.

43. Основні засоби: головні правила обліку : практ. керівництво. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, №9. 2022. 111 с.

44. Орловський Д.Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, вдосконалення. Част.2. Бізнес процеси : аналіз, управління, удосконалення. Харків: НТУ «ХПІ», 2020. 433 с.

45. Очеретько Л.М., Малишева Л.В. Напрямки гармонізації податкового та бухгалтерського обліку основних засобів / *Інноваційна економіка*. 2019. № 3. С. 297-299.

46. Панасюк В.М., Мельничук І.В., Мужевич Н.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. / Тернопіль : ТНЕУ. 2022. 330 с.

47. Пирог О.В. Детермінація основних засобів підприємств в умовах інвестиційного розвитку / *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2022. №835. С. 240-250.

48. Податковий кодекс України: Затв. Верховною Радою України від 02.12.2010 р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

49. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. №879. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92

[Електронний ресурс]. Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

51. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. №817 [Електронний ресурс]. Режим доступу :
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>.

52. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. №879 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

53. Прокопенко В. Вибуття основних засобів / *Все про бухгалтерський облік*. 2013. 9 верес. (№ 83). С. 21-27.

54. Протасова Н. Методи нарахування амортизації: що краще обрати / *Все про бухгалтерський облік*. 2012. 21 берез. (№ 27). С. 6-12.

55. Рибченко М.Ф., Кириленко В.М. Проблеми та шляхи вдосконалення основних засобів / *Держава та регіони*. 2019. № 6. С. 135-137.

56. Рогозний С. Основні засоби за МСФЗ: особливості визнання та оцінки / *Все про бухгалтерський облік*. 2021. № 27 (22 берез.). С. 4-10.

57. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2013. 688 с.

58. Скоробогатова В.В. Історичний аспект формування сутності поняття «активи» / *Вісник ЖДТУ. Серія «Економічні науки»*. 2011. № 4(58). С. 139-141.

59. Старицький Т.М. Методичні основи економічної діагностики відтворення і ефективності використання основного капіталу / *Агроінком*. 2020. № 7. С. 56-60.

60. Стельмах Х.П. Модернізація основних засобів підприємств в умовах інвестиційного розвитку : дис ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Львів: НУ «Львівська політехніка», 2022 р. 223 с.

61. Тимощук С. Податковий облік витрат на ремонт і поліпшення основних засобів / *Вісник податкової служби України*. 2021. № 29. С. 11-14.

62. Хричікова М.О. Особливості аудиту основних засобів на підприємстві / *Управління розвитком*. 2020. № 12 (175). С. 89-91.

63. Цивільний кодекс України: Затв. Верховною Радою України від 16.01.2003 р. №435-IV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

64. Чалий І. Основні засоби за МСБО та П(С)БО: 7 головних відмінностей / *Все про бухгалтерський облік*. 2020. № 32 (4 квіт.). С. 27-29.

65. Шелін С.В. Особливості обліку амортизації основних засобів в автоматизованій системі / *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2019. № 6. С. 28-30.

66. Яковишина Н.А. Теоретичні основи обліку основних засобів / *Молодий вчений*. 2020. №5. С. 779-783.

67. Яловега Л.В. Облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів: бухгалтерський і податковий аспект / *Полтавська державна аграрна академія*. 2021. № 10(4). С. 460-466.